

Bilaga 8 till kommunfullmäktiges protokoll 2005-09-19 § 19

Svar på interpellation (2005:25) om biståndsbedömningen i stadens äldreomsorg av Margareta Björk(m).

Äldreomsorgsinspektörerna har sedan 2002 när de fick i uppdrag att granska biståndshandläggningen sammanlagt granskat 8 stadsdelar. I sin rapport 2005 framförde de kritik gentemot biståndshandläggningen i de berörda stadsdelarna. Bristerna man såg var likartade i samtliga stadsdelar. Biståndshandläggare utgick i sin bedömning från lokala riktlinjer som skilde sig åt i de olika stadsdelarna. Likställighetsprincipen blev på så sätt ifrågasatt.

1. Vilken/vilka omedelbara åtgärder har borgarrådet vidtagit för att se till att inga lokala oskrivna riktlinjer finns?

De riktlinjer som gäller idag har gällt sedan 1 januari 2001 och den senaste revideringen gjordes i januari 2002. Dessa riktlinjer är relativt generella, men de ska följas. Utifrån dem ska biståndshandläggarna göra en individuell bedömning över vilka behov den enskilde har. Så länge inte stadens riktlinjer är mer detaljerade kommer beslut om insatser att skilja sig åt beroende på den individuella bedömningen. De åtgärder som har vidtagits är att stadsledningskontoret har fått i uppdrag att starta fortbildning för biståndshandläggarna för att garantera rätts säkerheten.

2. Vilken/vilka omedelbara åtgärder har borgarrådet vidtagit för att förtydliga gällande riktlinjer?

Efter att kommunfullmäktige har fattat beslut om den nya äldreomsorgsplanen 2006-2010 kommer jag att se över riktlinjerna. Beslut om den nya äldreomsorgsplanen kommer att fattas senast i november 2005. Hur detaljerad dessa nya riktlinjer ska vara kommer jag att ta ställning till i höst. I övrigt se nedan.

3. Vilken/vilka omedelbara åtgärder har borgarrådet vidtagit för att se till att alla medborgare behandlas lika över staden och därmed garantera rättssäkerheten?

Ett omfattande arbete pågår med olika åtgärder för att garantera rätts säkerheten. På äldreomsorgsberedningen den 11 mars 2005, när äldreomsorgsinspektörerna rapport presenterades, fick äldreomsorgsberedningens kansli i uppdrag att genom fortbildning för biståndshandläggarna avhjälpa bristerna inom biståndshandläggningen.

Det absolut viktigaste när det gäller rättssäkerheten är att ansökningsförfarandet hanteras på ett riktigt sätt. Systemet med biståndshandläggare har nu funnits i Stockholm i ca 11 år. Grunden för den service och omsorg som den enskilde erbjuds är biståndsbeslutet. Biståndshandläggarna har en mycket viktig men samtidigt utsatt och svår roll.

Traditionen inom äldreomsorgen har inte varit att avslå individens önskemål utan ansökan har gjorts i en diskussion av vad äldreomsorgen kan erbjuda och den äldres önskemål. Äldreomsorgen måste bli bättre på att ge avslagsbeslut och motivera sig så att äldre kan besvara sig. Planering pågår inför den utbildningssatsning som ska göras hösten 2005.

Äldreomsorgsberedningens kansli ska tillsammans med juridiska avdelning utforma en utbildning för biståndshandläggarna.

Äldreomsorgsinspektörerna ingår i den kommunövergripande uppföljningen av äldreomsorg i Stockholms stad. Uppdraget är att rapportera om förhållandena ute i verksamheterna med utgångspunkt från politiskt fastställda mål och i linje med stadens kvalitetstrategi. Stockholms stads övergripande målsättning är att äldreomsorgen ska vara av jämn och god kvalitet och att den enskilde ska få likvärdig vård och omsorg oavsett i vilken stadsdel man bor. I arbetsuppgifter ingår att återkoppla till de enheterna som har granskats. Inspektörernas arbete är ett led i att förbättra kvaliteten inom biståndshandläggningen så väl som att förbättra arbetet på utförarsidan, inom hemtjänsten och särskilda boendeformer.

4. Vilken/vilka omedelbara åtgärder har borgarrådet vidtagit för att se till att säkerställa att formella beslut delges den enskilde?

Den enskilde får formella beslut. Äldreombudsmannen har i sin årsrapport för 2005 skrivit att hon har mycket samtal angående biståndshandläggningen. Hon skriver: "Oklarheten är självklart större, om det saknas skriftlig ansökan eller om formella beslut inte delgetts den enskilde."

Om den enskilde inte har fått ett formellt beslut handlar det om att han/hon inte har ansökt eller att han/hon väntar på ett beslut. När kontakt tas med äldreombudsmannen handlar det ofta om att söka särskilt boende. Den enskilde eller en nära anhörig har t ex ofta ringt till en biståndshandläggare och undrat över vad som gäller för att kunna få ett särskilt boende. Biståndshandläggaren frågar då vilka behov den äldre har av hjälp. Har då den äldre t ex enbart hjälp med städningen från hemtjänsten, upplyser ibland handläggaren om att i så fall kan den enskilde inte få ett särskilt boende, enligt stadens riktlinjer. Den anhörige ringer sedan till äldreombudsmannen.

Självklart skulle den anhörige ändå ha ansökt och i så fall fått ett avslag. Åtgärder håller på att sättas in för att det alltid ska finnas blanketter tillgängliga så att den enskilde själv kan ansöka. I den fortbildning som startas i höst kommer ansökningsförfarandet att särskilt belysas.

Äldreomsorgsinspektörerna har sedan 2002 granskat sammanlagt 850 akter hos biståndshandläggarna i 8 stadsdelar i Stockholms stad och i samtliga akter fanns ett beslut.

5. Vilken/Vilka omedelbara åtgärder har borgarrådet vidtagit för att understryka att äldreboendena är en gemensam resurs för staden, eftersom det har blivit svårare att söka äldreboende utanför det egna stadsdelområdet?

Äldreboenden är en gemensam resurs för hela staden. Med denna mening avses att alla större förändringar av särskilda boendeformer ska beslutas av kommunstyrelsen. Dessutom avses att det för den enskilde ska vara möjligt att söka särskilt boende över hela staden. Det betyder inte att biståndshandläggaren inte skulle kunna besluta att den äldres önskemål om boende kan tillgodoses i den egna stadsdelen. Stadens policy är att den enskildes önskemål om ett speciellt äldreboende ska tillgodoses om och när det är möjligt. Sett ur en enskild stadsdelsförvaltnings synvinkel kan det hävdas att det med hänsyn till ekonomiska ramar inte är möjligt att tillgodose den äldres önskemål.

Antalet personer som har nekats boende av sådana skäl har ökat mellan 2003 och 2004 från ca 10 personer till 27 personer. Det kan vara värt att notera att staden beviljar i storleksordningen 2000 personer per år plats vid äldreboende och att andelen av dem som får avslag på boende i annan stadsdel är 1,3 %. Några siffror på hur många som innan 2003 dvs. under den förra mandatperioden nekades boende utanför sin stadsdel finns inte. För att ytterligare ge perspektiv på antalet personer som nekas kan man se hur många som har bostad utanför den egna stadsdelen.

Antal boende i särskild boendeform utanför sin egen stadsdel har sett ut så här mellan 2002 och 2004

Antal personer i sbf i annan sdf	2004-08-31	2003-08-31	2002-08-31
	824	864	816

Härmed anser jag mig ha besvarat interpellationen

Stockholm den 8 juni 2005-06-08

Margareta Olofsson
social- och äldreomsorgsborgarråd